

۱۵ دقیقه

عربی ۳

منصوبات
(مفاهیم، حال و تمیز)
سوره‌های آیات... أم الشهداء
و طلوع النور
درس ۳ تا پایان درس ۵
صفحه‌های ۷۱ تا ۷۸

■ عَيْنِ الْأَصْحَاحِ وَالْأَبْقَى فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَقْهُومِ (۲۱-۲۷):

۲۱- «نستمع إلى آيات القرآن و نستفيد منها استفادةً تُوصلنا إلى معرفة الله!»:

(۱) آيات قرآن را می‌شنویم و بی‌شک از آن استفاده می‌کنیم و به شناخت خدا می‌رسیم!

(۲) به آيات قرآن گوش فرا می‌دهیم و از آن به نیکی استفاده می‌کنیم تا به شناخت خدا برسیم!

(۳) به آيات قرآن گوش می‌دهیم و از آن به گونه‌ای استفاده می‌کنیم که ما را به شناخت خدا برساند!

(۴) به آيات قرآن گوش فرا می‌دهیم و قطعاً از آن استفاده می‌کنیم و به شناخت خدا می‌رسیم!

۲۲- «لا أفقد إيماني بالله حينما يمتلئ قلبي حزناً لأنني أعلم أن الحزن لن يدوم!»:

(۱) ایمان به خدا را از دست نمی‌دهم حتی وقتی که قلبم پر از غم می‌شود، زیرا غم دوامی ندارد!

(۲) هنگامی که غم قلبم را پر می‌کند، ایمانم به الله را از دست نمی‌دهم، چرا که می‌دانم غم ادامه پیدا نمی‌کند!

(۳) وقتی دلم از غصه پر می‌شود، ایمانم را به خداوند از دست نمی‌دهم، چه من می‌دانم که غم ادامه نخواهد یافت!

(۴) اعتمادم را به پروردگار از دست نمی‌دهم آن‌گاه که اندوه دلم را پر می‌کند، زیرا غم دوامی نخواهد داشت!

۲۳- «لم يعش المسلم الحقيقي متشامماً من الغد و لم يرفع يديه يائساً من رحمة الله!»:

(۱) مسلمان واقعی با ناامیدی از فردا زندگی نمی‌کند و دستانش را با بدبینی به رحمت خدا بالا نمی‌برد!

(۲) مسلمان حقیقی بدبینانه نسبت به فردا زندگی نکرده و دو دستش را با ناامیدی از رحمت الله بالا نبرده است!

(۳) مسلمان در حقیقت با بدبینی از فردایش نزیسته و دستانش را هیچ وقت بدون امید به لطف خدا بالا نبرده است!

(۴) مسلمان واقعی باید چنان زندگی کند که به فردا بدبین نباشد و دستش را مایوس از رحمت خدا دراز نکند!

۲۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) قَدْ مَلِئَ قَلْبُ عَدُوِّكَ حَسَدًا! قلب حسود از دشمنی نسبت به تو پر شده است!

(۲) مَنْ طَابَ خُلُقًا كَثُرَ إِخْوَانُهُ! هر کس خلقش نیکو شود یارانش زیاد می‌شود!

(۳) صَاحِبُ الْعِلْمِ وَ التَّجْرِبَةِ أَكْثَرُ مِنَ الْآخَرِينَ مَعْرِفَةً! صاحب دانش و تجربه شناخت بیش‌تری از مسائل دارد!

(۴) بَعْضُ الْأَحْيَانِ الْمُدَارَاةُ أَشَدُّ مِنَ الْعُقُوبَةِ تَأْتِيرًا! بعضی وقت‌ها مدارا کردن تأثیر مجازات را ندارد!

۲۵- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: «لا خير في وُدِّ إنسانٍ مُتَلَوِّنٍ!»

(۱) لا تُصَدِّقْ كَلَامَ مَنْ يُبْعِدُكَ عَنِ الْحَقِيقَةِ! (۲) الألوان قد تُسَبِّبُ ضَلَالَةَ الْإِنْسَانِ!

(۳) إعلم أن لكل إنسان ظاهراً و باطناً مساويين! (۴) لا ينفع إنسانٌ من مؤدّة المنافق أبداً!

در کتک‌سراسری ۵ سؤال از سؤالات عربی به ترجمه اختصاص دارد. با تمرکز بر این مبحث می‌توانید علاوه بر پاسخ‌دهی به سؤالات ترجمه به سؤالات مفهوم و قواعد نیز راحت‌تر پاسخ دهید.

۲۶- «فراموش نمی‌کنیم سخن کسانی را که صادقانه ما را به نیکی دعوت می‌کنند»:

(۱) لا نُغْنِي قَوْلَ مَنْ يَدْعُونَنَا إِلَى الْخَيْرِ صَادِقِينَ!

(۲) لا نُغْنِي كَلَامَ الَّذِينَ يَدْعُونَنَا إِلَى الْبِرِّ دَعْوَةَ الصَّادِقِينَ!

(۳) لا نُغْنِي كَلَامَ اللَّاتِي يَدْعُونَنَا إِلَى الْإِحْسَانِ صَادِقَاتٍ!

(۴) لَنْ نُغْنِي قَوْلَ مَنْ نَعْمَنُ بِدَعْوَتِنَا إِلَى الْحَسَنَةِ صَادِقَاتٍ!

۲۷- «درس این دانش‌آموز خوب شد و با تلاش بسیار در مدرسه به تدریس تیزترین دانش‌آموزان شد»:

(۱) خَمُنَ دَرَسَ هَذَا الطَّالِبِ وَبِجَهْدٍ كَثِيرٍ صَارَ فِي الْمَدْرَسَةِ أَرْفَعَ شَأْنًا بَيْنَ التَّلَامِيذِ!

(۲) طَابَتْ هَذِهِ الطَّالِبَةِ دَرَسًا وَصَارَ يَجْتَهِدُ كَثِيرًا فِي الْمَدْرَسَةِ وَاصْبَحَ أَرْفَعَ الطَّلَابِ شَأْنًا!

(۳) هَذَا الطَّالِبُ طَابَ دَرَسًا وَفِي الْمَدْرَسَةِ بِجَهْدٍ كَثِيرٍ مِنْ أَرْفَعَ التَّلَامِيذِ شَأْنًا!

(۴) طَابَ هَذَا الطَّالِبِ دَرَسًا وَاصْبَحَ فِي الْمَدْرَسَةِ بِالمَحَاوَلَةِ الْكَثِيرَةِ أَرْفَعَ التَّلَامِيذِ شَأْنًا!

■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (۲۸ - ۳۳) بما يتناسب النص:

«هناك ميزتان تفيدان الإنسان كثيراً، الأولى الابتسامة: كثير من الناس يجهلون قيمة الابتسامة فإنها تُسعد النفس و تُزيل ما بها من متاعب و تبعث فيها إشراقاً أمل و حيوية أقوى و نشاطاً أنفع و تمنح الإنسان سعادة، قد يستسلم بعض الناس للكتابة و القلم تحت ظلامها و ألمها و اضطرابها و تسبب لهم أمراضاً متعددة، لقد عظمنا التجربة أن الباسمين المستبشرين أحسن الناس صفة، أقدروهم على العمل و أقربهم إلى النجاح و الميزة الثانية هي الأدب: الأدب زينة الإنسان و جماله و يسبب له الشرف و العزة في الحياة و يهني له طريق الخير و النجاح»

۲۸- عین الصحیح حسب النص:

(۱) للإنسان بعض الميزات يفيدته في حياته!

(۲) الابتسامة لا تزيل المتاعب في نفس الإنسان!

(۳) لا أحد من الناس يستسلم للكتابة و العُصاة!

(۴) الباسمون أقل الناس صحةً و أضعفهم في العمل!

۲۹- عین الصحیح حول آثار الأدب في الإنسان: الأدب ...

(۱) يجلب للإنسان الثروة و الأموال الكثيرة!

(۲) يجعل صاحبه من كرام الناس!

(۳) يوجد لصاحبه بين الفقراء و المساكين احتراماً!

(۴) يحمل الآخرين بسلامون عليه دائماً!

۳۰- عین الخطأ للفراغ: «الابتسامة تبعث في نفس الإنسان ...»

(۱) إشراقاً أمل

(۲) حيوية أقوى

(۳) نشاطاً أنفع

(۴) سلامة روحية و جسدية دائمة

۳۱- عین الصحیح فی التشکیل: «کثیر من الناس یجهلون قيمة الابتسامه فانها تسعد النفس و تزیل ما بها من متاعب و تبعت فیها اشراقه امل!»: اشراقه امل!

(۱) کثیر- قيمة- متاعب

(۲) الابتسامه- متاعب- اشراقه

(۳) الناس- تمنعذ- النفس

(۴) یجهلون- اشراقه- امل

■ عین الصحیح فی الإعراب و التحلیل الصرفی (۳۲ و ۳۳):

۳۲- «تمنح»:

(۱) للغائبه- مزید ثلاثی- متعذ- معرب / فعل و فاعله ضمیر «هی» المستتر

(۲) فعل مضارع- للمخاطب- مجرد ثلاثی- متعذ- معرب / فعل و فاعله ضمیر «أنت» المستتر

(۳) فعل مضارع- للغائبه- مزید ثلاثی بحرف واحد من باب افعال- لازم / فعل و فاعله «سعادة»

(۴) مضارع- للغائبه- مجرد ثلاثی- متعذ إلى مفعولین- معرب / فعل و فاعله ضمیر «هی» المستتر

۳۳- «واقعین»:

(۱) اسم- جمع سالم للمذکر- مشتق (اسم فاعل)- نكرة- معرب- منصرف / حال مفردة و منصوب فرعاً

(۲) جمع تکسیر- مشتق (اسم فاعل)- نكرة- ممنوع من الصرف / حال و منصوب بعلامة أصلية

(۳) جمع سالم للمذکر- معرف بالاضافة- معرب- منصرف- مشتق / حال و منصوب بالفتحة

(۴) اسم- جامد- نكرة- معرب- منصرف / مفعول به و منصوب بالياء

۳۴- عین الخطأ حول المقصود من استعمال المنصوبات:

(۱) إكتشف طبيب المرض الصّعب قیل سنوات من الإصابة! (تبیین زمان وقوع الفعل)

(۲) إني عفوت عن مخطئ قد طاب عملاً و إيماناً! (رفع الإبهام)

(۳) صرح الأستاذ ذلك الموضوع تصريحاً بالبيّنات المتعدّدة! (تبیین کیفیتة وقوع الفعل)

(۴) لم یخبرنا الناس عما یقع وراء هذه البحار! (تبیین مکان وقوع الفعل)

۳۵- عین ما لیس فیہ الظرف:

(۱) مضت أيام فراقی قد جعلتک قلقاً أخيراً!

(۲) متى ما تلق من تهوى دَع الدنيا و أهملها!

(۳) ساعدي صديقتک قبل أن تتركک!

(۴) قوس قزح ظاهرة یحدثها يوم ماطر!

٣٦- عَيْن ما لِيَسِي فِيهِ الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوقُ وَ الْمَفْعُولُ فِيهِ مَعًا:

(١) شاهدتهم مشاهدة المعلم الحاذق حينما كنت مسروراً!

(٢) لم يتكامل هذا التلميذ في درس من أول العام الدراسي تكاملاً!

(٣) أمنتُ برَبِّي إيماناً لا يزول عَنِّي أبداً!

(٤) أينما تقم المسلمون تقدماً سريعاً في الحرب فرّ المشركون!

٣٧- عَيْن الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ لِرَفْعِ الْإِبْهَامِ:

(١) شَرِبْتُ قَبْلَ النَّوْمِ الْقَدَحَ ...! : ماء

(٢) أَحْسَنَ الْأَعْمَالِ مَا تَقُومُ بِهِ ...! : راجياً

(٣) شاهدتُ الممرضةَ عندَ المريضةِ ...! : ساهرة

(٤) غَلَمْنِي مَنْ هُوَ أَصْغَرُ مِنِّي ... عَظِيمًا! : درسا

٣٨- عَيْنَ الْعِبَارَةِ الَّتِي تَبَيَّنُ فِيهَا حَالَةُ الْمَفْعُولِ بِهِ:

(١) قَطَعَ الرَّجُلُ مَسَافَةً ثُمَّ عَادَ مَعْتَرِياً!

(٢) كنت أنظر إلى صورة والدي متعجباً!

(٣) أرسلت الأم أبناءها إلى المعركة مكبرة!

(٤) قرأت هذا الكتاب و فهمت المسائل صعبة!

٣٩- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ تَمَكَّنَ تَرْجُمَةُ التَّمْيِيزِ عَلَى شَكْلِ الْفَاعِلِ؟

(١) الإطّلاع على تضحيات المقاتل ملأ قلبنا إيماناً!

(٢) «فمن يعمل مثقال ذرة خيراً يره»

(٣) تتقدم صديقتي في هذه السنة الدراسية درجة بين التلميذات!

(٤) شجعتُ هذه القرية للدفاع عنها شباباً!

٤٠- عَيْنَ الْخَطَا (حَسَبَ أَحْكَامِ الْحَالِ):

(١) فجأةً أُخْتِي دَخَلَتْ الْغُرْفَةَ بَاكِئَةً!

(٢) فِي هَذِهِ الْفَتْرَةِ عَلِينَا أَنْ نَجْتَهِدَ فِي أَعْمَالِنَا إِجْتِهَاداً ذَوِيباً فِيهَا!

(٣) دُقَّ الْجَرَسُ وَ خَرَجْنَا مِنَ الصَّفِّ مَتَأَخَّرَتَيْنِ!

(٤) كَانَ الْأَشْجَارُ تَسْبُحُ بِحَمْدِ اللَّهِ خَاضِعَةً!

عربی ۳

۲۱-

(اسماعیل یونس‌پور)

«تستمع»: گوش می‌دهم / «نستفید منها استفادة...»: (مفعول مطلق نوعی) از آن به گونه‌ای استفاده می‌کنیم... / «توصلنا»: (جمله‌ی وصفیه) که ما را برساند / «إلی معرفة الله»: به شناخت خدا

۲۲-

(سیدمحمدعلی مرتضوی)

«لا أقصد»: از دست نمی‌دهم / «ایمانی بالله»: ایمانم به خدا / «حینما»: هنگامی که / «یمتلئ»: پر می‌شود / «قلبی»: قلبم / «حزناً»: از غم (تمیز) / «لأنی»: چه من، زیرا من / «أعلم»: می‌دانم / «لن یدوم»: (آینده‌ی منفی) ادامه نخواهد یافت (ترجمه)

۲۳-

(سیدمحمدعلی مرتضوی)

«لم یعش»: زندگی نکرده است / «المسلم الحقیقی»: مسلمان واقعی (حقیقی) / «متشائماً»: بدینانه / «الغد»: فردا / «لم یرفع»: بالا نبرده است / «یدیه»: دستانش را، دو دستش را / «پائساً»: با ناامیدی

۲۴-

(مسین رضایی)

إخوان: برادران، یاران

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: قلب دشمن از حسادت پر شده است!

گزینه‌ی «۳»: صاحب دانش و تجربه شناختش از دیگران بیش‌تر است!

گزینه‌ی «۴»: بعضی وقت‌ها مدارا کردن از مجازات مؤثرتر است!

(ترجمه)

۲۵-

(مهمربها سوری - نعاوند)

هرگز انسانی از دوستی متافق سود نمی‌برد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «سخن کسی را که از حقیقت دورت می‌کند باور نکن!»

گزینه‌ی «۲»: «رنج‌ها گاهی باعث گمراهی انسان می‌شوند!»

گزینه‌ی «۳»: «بدان که هر انسانی یک ظاهر و باطن یکسان دارد!»

(درک مطلب و مفهوم)

۲۶-

(مسین رضایی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: «بیشنی»: فعل مجهول است و از طرفی متکلم نیست.

گزینه‌ی «۳»: «لا نسنس»: فعل به صورت نهی آمده و نامناسب است.

گزینه‌ی «۴»: «لن نسنس»: فعل مستقبل منفی است و حرف عله به خطا حذف شده است.

(تعریب)

۲۷-

(ابوالفضل تاجیک)

«درس این دانش‌آموز خوب شد»: طاب هذا الطالبُ درساً، حسنَ درس هذا الطالب / «تلاش بسیار»: الجهد الكثير، المحاولة كثيرة / «بلندمرتبه‌ترین دانش‌آموزان»: أرفع التلاميذ شأنًا

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «جهد كثير» به شکل نکره و «بين التلاميذ» نادرست‌اند.

گزینه‌ی «۲»: «صار بجهد» نادرست است.

گزینه‌ی «۳»: ترجمه نشدن «شد» و آمدن کلمه‌ی «هن» در تعریب نادرست است. (تعریب)

ترجمه‌ی متن درک مطلب:

«دو ویژگی وجود دارد که خیلی به انسان سود می‌رساند؛ اول لبخند؛ بسیاری از مردم ارزش لبخند را نمی‌دانند؛ به راستی که آن جان را سعادت‌مند می‌کند و آن چه را در آن از رنج‌ها وجود دارد از بین می‌برد و نور امید و سرزندگی نیرومندتر و نشاط سودمندتری را در آن برمی‌انگیزد و به انسان خوشبختی می‌بخشد. گاهی برخی مردم تسلیم افسردگی می‌شوند در حالی که زیر تاریکی، درد و اضطراب آن می‌افتند و (آن) بیماری‌های متعددی برایشان به‌وجود می‌آورد. تجربه به ما آموخته است که اشخاص خندان و خوشرو تندرست‌ترین مردم و تواناترین مردم در کار و نزدیک‌ترین ایشان به موفقیت هستند و ویژگی دوم ادب است؛ ادب آذین انسان و زیبایی اوست که برایش بزرگواری و عزت در زندگی ایجاد می‌کند و راه نیک و پیروزی را برایش آماده می‌کند!»

۲۸-

(درویشعلی ابراهیمی)

گزینه‌ی «۱»: «انسان برخی ویژگی‌ها را دارد که در زندگیش به او سود می‌رساند.» که این عبارت در متن آمده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: «لبخند رنج‌ها را در جان انسان از بین نمی‌برد!» نادرست است.

گزینه‌ی «۳»: «هیچ یک از مردم تسلیم افسردگی و غم نمی‌شوند!» نادرست است.

گزینه‌ی «۴»: «اشخاص خندان کم‌ترین مردم در سلامتی و کم‌توان‌ترین آنان در کار هستند!» نادرست است. (درک مطلب و مفهوم)

۲۹-

(درویشعلی ابراهیمی)

«ادب صاحبش را از انسان‌های شریف می‌گرداند!» که بر طبق متن (یسبب له الشرف و العزة) درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «برای انسان ثروت و اموال زیاد می‌آورد!» نادرست است.

گزینه‌ی «۳»: «بین فقیران و بیچارگان احترامی برای صاحبش ایجاد می‌کند!» نادرست است.

گزینه‌ی «۴»: «دیگران را وادار می‌کند که همیشه به او سلام کنند!» نادرست است.

(درک مطلب و مفهوم)

۳۰-

(درویشعلی ابراهیمی)

لبخند باعث: «نور امید» و «سرزندگی نیرومندتر» و «نشاط سودمندتر» می‌شود، ولی لزوماً باعث «سلامتی روحی و جسمی دائمی» نمی‌شود.

(درک مطلب و مفهوم)

۳۱-

(درجہ بندی برائے صحیح)

صوت صحیح حرکت گذاری عبارت به شکل زیر است:

حکرت من الناس یجہلون قیمة الايمان فلانها تسلمت النفس و قرین ما بها من تنایب و
تثبت فها اشرافه املیة

حکرت: مبتدا و مرفوع / طیبة: مفعولیه و منصوب / تنایب: منوع من الصرف و
مجرور بالفتحة

(حرکت گذاری)

۳۲-

(درجہ بندی برائے صحیح)

در گزینہ ۱۶ «تصدی» در گزینہ ۲۵ «ظلم» و «ظلم» و «ظلم» و در گزینہ ۳۳ «تصدی»
تصدی ... من باب افعال و «لازم» نادرستند.

(تعلیل صرفی و نحوی)

۳۳-

(درجہ بندی برائے صحیح)

تشریح گزینہ های دیگر

گزینہ ۲۵: جمع نکره - منوع من الصرف - منصوب بعلامه أصليه نادرستند.
گزینہ ۳۳: معرف بالاضافه - منصوب بالفتحة نادرستند.
گزینہ ۳۴: «جاء» مفعولیه نادرستند.

(تعلیل صرفی و نحوی)

۳۴-

(درجہ بندی برائے صحیح)

«تصدی» مفعول مطلق تأکیدی است که برای تأکید بر وقوع فعل به کار می رود.
در سایر گزینہ ها «قبل» مفعولیه (طرف زمان)، «عملاً» تمیز و «وراء» مفعولیه
(طرف مکان) است.

(منصوبات)

۳۵-

(درجہ بندی برائے صحیح)

«مرفوع» فاعل و مرفوع و «ماطر» صفت آن است. پس در این گزینہ طرف وجود ندارد.

تشریح گزینہ های دیگر

گزینہ ۱۶: «أخيراً» ظرف است.
گزینہ ۲۵: «منی» ظرف است.
گزینہ ۳۳: «قبل» ظرف است.

(منصوبات)

۳۶-

(درجہ بندی برائے صحیح)

در گزینہ ۲۵ «تکامل» مفعول مطلق است ولی مفعولیه ندارد.

تشریح گزینہ های دیگر

در گزینہ ۱۶: «مشاهده» مفعول مطلق و «حیث» مفعولیه. در گزینہ ۳۳ «تصدی»
«بماشاء» مفعول مطلق و «أبدان» مفعولیه و در گزینہ ۲۵ «تقدیر» مفعول مطلق و
«أبدان» مفعولیه هستند.

(منصوبات)

۳۷-

(درجہ بندی برائے صحیح)

عبارت اسم نکره، جامد و منصوب است و پس از کلمه «الفتح» جامه که یک پیمانه
است آمده و تمیز می باشد.
در سایر گزینہ ها به ترتیب: «رائعاً» مفعولیه و «توسلاً» حال، حال و مفعولیه دوم هستند.

(منصوبات)

۳۸-

(درجہ بندی برائے صحیح)

در گزینہ ۱۶: «معتاداً» حال است برای فاعل (هو مستتر). در گزینہ ۲۵ «تصدی»
«معتاداً» حال است برای فاعل (أنا مستتر) و در گزینہ ۳۳ «تصدی» حال است
برای فاعل (الآن). اما در گزینہ ۳۴ «تصدی» حال است برای مفعولیه (اللسان).

(منصوبات)

۳۹-

(درجہ بندی برائے صحیح)

در این گزینہ می توانیم «درجه» را که تمیز است، به صورت فاعل ترجمه کنیم.
جزئی دوستم در این سال تحصیلی بین دانش آموزان پیشرفت می کند»

تشریح گزینہ های دیگر

گزینہ ۱۶: «بماشاء» تمیز است و به دلیل متعدی بودن فعل «علا» به صورت مفعول
می تواند ترجمه شود.

گزینہ ۲۵: «غیراً» تمیز است و رفع ابهام «مطلقاً» را نموده است.

گزینہ ۳۳: «شباباً» تمیز است و ابهام «عنه» «قرینه» را بر طرف کرد، که نقش مفعول را دارد.

(منصوبات)

۴۰-

(درجہ بندی برائے صحیح)

در این عبارت کلمه «توقراً» حال است و با صاحب حال خود که «نحن» مستتر در
فعل «تجهد» است، مطابقت نکرده است.

(منصوبات)